tíðindablaðið
sosialurin

Nr. 208 Týsdagur 29. oktober 1996 | 70. árgangur | Krónur 7,00

Komnir á mál í Lopra

Jugoslavi venja B68 næsta ár

Neyðin fær jugoslavar at koma hendan vegin

Kristian Magnussen, nýggjur landsstýrismaður:

Vinstra-vongurin er ikki í tinginum

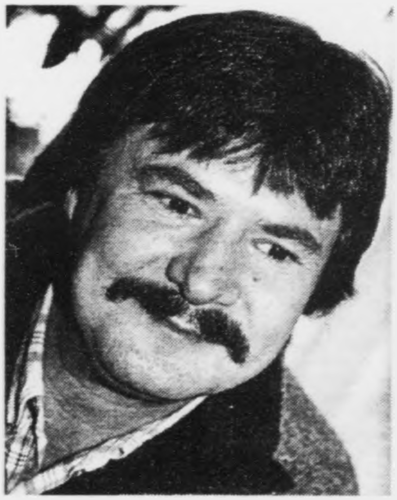

– Eg veit ikki, um hann situr í Kagganum og kjakast um almannapolitikk, sigur Kristian Magnussen, sum heldur, at vit als ongan almannapolitikk hava. Í morgin verður hann útnevndur landsstýrismaður

Ivan Johannesen tikið endaliga avgerð:

Síða 5

Tað verða ikki fleiri skeinkiloyvi í Havn

Olsen-bandin uppá spæl í Vestmanna

Ingi, Finn Jørgen og Áki Olsen gjørdu enda á Kyndli í spennandi toppdysti

VØRU-KOYRING
FLYTING
ÚR FØROYUM TIL FØROYA
Goymsla & Flytikassar
TILBOÐ verða givin
Lagaligir prísir!
Pf. HP trading
TRANSPORT
Tlf. 17272
Fax 15009

sosialurin
Internet: http://www.cybernet.dk/faroe-news

Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyritaksstjóri: Krisjan Dahl
Lýsingar og sølа: Maria Bróðraberg

Blaðfólk: Randi Jacobsen, Áki Bertholdsen, Eiríkur Lindenskov, Eyðun Klakkstein, Fróði Lekságarð, Magnus Dam

Ljósmyndari: Kalmar Lindenskov

Útgevari, uppseting og prent: Sp/f Sosialurin
Bústaður: Argjavegur 26, Argjum
Postadr.: Postsmoga 76, 110 Tórshavn

Telefon: 11820
Telefax. 14720

e-mail: sosialur@olivant.fo

Bretland og vit

Oddagrein

SÍÐANI vit fingu betri samband við Skotland er samhandilin millum Føroyar og Stórabretland vaksin nógv. Einki nýtt er tó í tí, at tað er samvinna millum hesar báðar grannatjóðir. Hyggja vit at fiskivinnuni, so hava vit langar søguligar traditiónir fyri samvinnu við Bretland. At vit í dag hava ein føroyskan umboðsmann í Stórabretlandi er eisini eitt prógv um, hvussu tættsamband eru millum næstu grannarnar.

OKKURT er tó, sum tykist benda á, at sambandið í hvussu er á politiskum støði er kølnað hesa seinastu tíðina. Fyri ikki at siga vorðið fastfryst. Tað er marknaósemjan vit her hugsa um.

LØGMAÐUR sigur í samrøðu við Sosialin leygardagin at hann hevur ongar ætlanir at fara til Bretlands at vitja, hóast hann er boðin, soleingi bretar tvíhalda umkrøv síni í marknatrætuni. Hann er tó tilreiðar at fara avstað, um málið kemur upp á eitt politiskt støði.

Í sama viðfangi ger løgmaður vart við, at hann umhugsar at fara til Noregs fyri at kunna seg við oljuvinnuna har. Hann sigur enntá, at kemur ein innbjóðing frá norska oljumálaráðharranum, so pakkar hann kuffertið sum skjótast. Løgmaður vísir á, at tað er natúrligt at leita leita til Noregs fyri at samvinna á oljuøkinum, nú teir hava so drúgvar royndir á økinum.

EINGIN ivi er um, at løgmaður hevur rætt í tí, at tað er skilagott av okkum at fáa lut í norsku royndunum á oljuøkinum. Nú ber tað sjálvandi eisini til at lesa millum linjurnar í tí løgmaður sigur. Skulu orð hansara skiljast sum at hann nú reint taktiskt roynir at gera bretsku stjórnina varuga við, at tvíheldur hon um krøv síni í marknaósemjuni, kann hetta gera, at føroyingar heldur velja at samvinna við norska oljuídnaðin enn tann bretska. Um so er at løgmaður vil brúka sína nærking til Noreg sum eitt óbeinleiðis trýst á bretar í marknaósemjuni stinga tvey sjónarmið seg upp. Antin velja vit at halda, at hetta er góður taktikkur av løgmanni fyri at „tvinga" bretar til eina eftir føroyskum tykki góða loysn í marknatrætuni. Ella velja vit at halda, at løgmaður her skjýtur við síðuna av, hann blandar tingini saman, at tað er skeivt av honum líkasum at misfordeila oljuídnaðin í Bretlandi til fyrimun fyri Noreg, tá hann ger marknatrætuna til ein spurning um samvinnu við Bretland sum heild.

NÚ kunnu vit so velja annað av hesum sjónarmiðunum. Vit halda taðer klókt at vísa bretum, at vit eru ónøgd við støðu teirra við t.d. ikki at taka av innbjóðing at vitja. Vit halda eisini tað vera skilagott at vísa norska oljuídnaðinum ans. Spurningurin er tó, hví ikki løgmaður longu hevur bjóðað norska oljumálaráðharranum hendavegin, nú hann alment hevur sagt seg vilja koma til Føroya júst fyri at knýta tættari samvinnu á hesum øki. Vit loyva okkum tó at seta eitt stórt spurnartekin, um tað er so, at løgmaður vil halda bretskum oljuídnaði burtur, soleingi ein bretsk stjórn tvíheldur um krøv síni í marknatrætuni. Er tað hetta hann ynskir, kann vera at hann blandar tingini saman.

TAÐ skal ikki vera nakar ivi um, at vit eins og allir flokkar á tingi, standa aftanfyri føroysku samráðingarnevndina, ið ikki hevur vilja slakað mótvegis bretum. Í dag kemur fram, at samráðingar verða ikki fyrr enn eftir valið í vár. Hvat hetta merkir er ilt at meta um, men tíðindini frá oljufeløgunum um, at áhugaverd øki eru uttan fyri umstríddu umráðini við markið, lætta um trýstið at fáa samráðingar nar lidnar sum skjótast. Bretar eru kendir fyri at vera royndir samráðingarmenn, so spurningurin er, hvat teirra næsta stig verður. Er tað at vera ov bláoygdur og góðtrúgvin at halda, at teir siggja ein vanda í tí, at føroyingar fara at vísa norskum oljuídnaði størri ans enn tí bretska, og harvið førka seg í marknatrætuni? Er tað hetta, sum løgmaður kalkulerar við og vónar, nú hann hevur látið greið signal út um, at hann fer ikki til Bretlands og at hann leggur stóran dent á oljuvinnu við Noreg?

Sosialurin

Óli og Kristian sviku vinstravongin

Viðmerking

Sverre Midjord skrivar

Í Dimmalætting 19/11 á síðu 3 sigur Kristian Magnussen: »Hevur vinstravongurin drukkið seg í hel«. Henda spurningin eigur tinglimurin fyri verkamannafylkingina at greina út, hann kann ikki uttan víðari fyri at dylja yvir sínar egnu og floksins veikleik skuldseta onnur, og slett ikki vinstravongin fyri drukk.

Tað er meira enn átaluvert, tí tað sum hevur gjørt vinstravongin veikan er vingluta støðan hjá júst tí persóni og felag hansara, tí víðvíkjandi at umboða vinstravongin í føroyskum politikki. Her mugu Kristian og Óli taka hondina í egnan barm, tí teir hava svikið og hetta uttan at teir hava verið ávirkaðir av rúsdrekka. Teir vórðu valdir fyri at halda fólkaflokkin uttan fyri alla ávirkan. Úrslitið kenna vit. Tað er fólkaflokkurin meira enn nakrantíð fyrr, sum avger, hvat skal henda í føroyskum politikki. Teir, sum umboða verkamannafylkingina, sita tigandi, meðan stuðulin til óarbeiðsførar fiskimenn verður skorin at beini. Teir løtu sum einki, tá trygdargrunnurin hjá fiskimonnum var tómur, at fiskimenn limir hjá Óla Jacobsen onga løn fingu, tað sakaði ikki teir. Teir høvdu ikki viljað bíða í fleiri mánaðir eftir sínum pengum, at so verja sínar veikleikar og svik, við at skuldseta onnur fyri drykkiskap, tað er ov langt úti.

Tit eru í dag bert eitt klípi í einum, borgarligum niðurgerðs stýri og tit ikki so mikið sum blunka, meðan fakfelagsrættindi verða brotin. Tað, sum tit fóru til val uppá, tað er gloymt, eg vil ikki siga sum Kristian, at tað er av drykkiskapi, sum tú skuldsetur onnur. Tit hava mist trúvirði, sum tit veruliga høvdu. Tann vinstravongur, sum tit søgdu tykkum umboða, er nú bert eitt klípi fyri at verja borgarliga avtoftingarpolitikk og beinleiðis ágang ímóti fakfelagsrørsluni, og hetta gera tit uttan at eg vil skuldseta tykkum fyri at tað er orsakað av drykkiskapi.

Var tað so, tá vildi tit onkuntíð blivið normalir aftur, tí hvør ið drekkur ella ikki, tað er møguleiki at vinna á tí, tað sum tit gera er verri, tí tit við politikki tykkara halda saman uppá borgarligan politikk, sum bert hevur eitt endamál at niðurbrinda vunnin rættindi, tey arbeiðsplássini sum skuldu koma. Tað er blivið til enn meira niðurleggjan av arbeiðsplássum við teimum fylgjum, sum tað vil fáa fyri nógvar familjur. Men tað sakar ikki umboðini hjá verkamannafylkingini í samgongu, bara teir eru trygjaðir so leingi tað varar, men uppøkan hon verður ikki tespulig. At fólkaflokkurin spælir við vel og vengrum er einki at siga til, teirra landsstýrismaður í fiskivinnumálum, hann hottir bara bankarnar, og so fær hann sín vilja. Óli og Kristian teir sita og láta sum einki. Hvar er rættartrygdin, Óli Jacobsen, og tann spurningur kundi í sama viðfangi verið settur viðvíkjandi bankaevgleiðarunum, har samtykt var, at tað skuldi vera umboð frá andstøðuni, tað er ikki broytt, og tað er eisini eitt brot uppá galdandi avtalur, hvar er rættartryggleikin, sum tú lat teg velja uppá, Óli Jacobsen?

Tú sigur í Sosialinum nr. 205 fyri 24. oktober soleiðis: Eg var so býttur at eg trúði uppá Ingeborg.

Tú er ikki býttur fyri at brúka tíni egni orð, men tú er snildur og tú hevur og fer framhaldandi at royna at gera ónaðir fyri at vinna tínum mótstøðumonnum neisir, og tað er verri enn at vera drukkin.

Og tá tú sigur, at tú trúði, at tú kundi samarbeiða við Ingeborg Vinther, men nú hevur tú lært, at hon als ikki er at samstarva við, uttan at tein tekur 100% undir við hennara sjónarmiðum, og heldur tú fram.

Ingeborg tolir eitt nú, at arbeiðsgevararnir hava eina aðra hugsan enn hon sjálv, men hon tolir ikki, at hennara egnu hava aðra hugsan.

Hetta er eitt sindur mótsigandi Óli, tí tað er ein veruleiki í dag, at tú bert hevur somu hugsan sum tann borgarliga samgongan, sum tú stuðlar 100% og sum higartil bert hevur spælt út við niðurgerðan av undirskrivaðum avtalum, har sjómenn verða koyrdir í arbeiðsloysi, tí teir privatu skulu yvirtaka, og hetta stuðlar tú 100%.

Illa fór tú Óli Jacobsen, trúvirðið er burtur, og uttan at láta við teg koma, letur tú teir borgarligu niðurgera fakrørsluna, og hetta aftaná at tú hevur verið fakfelagsformaður í meira enn 25 ár.

Sverre Midjord

Rúsaðir bilførarar

Tað tykist sum rúsdrekkakoyringin er farin at vinda upp á seg aftur.

Summastaðni í landinum heldur politiið, at tað høga talið av rúsdrekkakoyrarum nú hevur samband við, at menn fáa sær ein lítlan, tá teir hava flett, og koyra heim aftur.

Bilatalið er vaksið, men eftirlitið hjá politinum er tað sama.

Í Suðuroynni tók politiið ein ávirkaðan bilførara, og politiið í Havn tók tveir, tvær kvinnur.

Eisini politiið í Eysturoynni veit at siga frá meira rúsdrekkakoyring. Seinasta vikuskiftið vórðu tríggir tiknir, og aftur tríggir hetta vikuskiftið.

Fleiri innbrot í Eysturoynni

Hesar seinastu dagarnar hevur politiið í Eysturoynni fingið fráboðanir um fleiri innbrot í oynni.

Á fyrrverandi elementverkinum við Norðskála hevur onkur verið inni og tikið eina farteleton og fýra verktoyskassar.

Hjá teldugum í Fuglafirði er hesnáttina brotið inn. 1700 krónur eru tiknar í kassanum.

Sum skilst hevur politiið onkra slóð at ganga eftir.

Hjá Esmar Simonsen hevur onkur eisini verið inni og stolið seks eldsløkjarar og onnur amboð, og nakað av pengnum er eisini horvið.

Kommunalpolitikkur

Stevna um kommunalpolitikk verður á Hotel Hafnia leygardagin

við hesi dagsskrá:
kl. 10: kommunuskipanin
kl. 13: kommunuskuldin

Tilmelding á tlf. 19397 í seinasta lagi fríggjadagin

Javnaðarflokkurin

Edmund Joensen, løgmaður um marknatrætuna:

Endaligt bretskt útspæl møguliga ikki fyrr enn eftir valið

Bretar eru enn ikki komnir við einum útspæli í marknatrætuni og okkurt bendir á, at teir fara ikki at koma við einum endaligum útspæli fyri eftir valið næsta vár. Løgmaður heldur annars, at tíðindini frá oljufeløgunum um, at eisini øki uttan fyri tey umstríddu umráðini eru áhugaverd, gera, at trýstið fyri at fáa eina loysn er ikki so stórt. Hesi tíðindi koma væl við fyri at fáa gongd á oljuleiting við Føroyar.

Edmund Joensen, løgmaður: Upplýsingarnir frá Amerada Hess og AMG-bólkinum koma væl við

JAN MULLER

Samráðingarnar millum Føroyar og Bretland um undirgrundarmark millum londini verða møguliga ikki tiknar upp aftur fyrr enn eftir bretska parlamentsvalið í mai mánað næsta ár.

Løgmaður Edmund Joensen sigur við Tíðindablaðið Sosialurin, at tað hevur ljóðað frá enskari síðu, at vit skulu ikki vænta eina endaliga avklaring, áðrenn valið næsta vár.

-Um hetta er rætt, so mugu vit vóna, at teir tá koma við einum skilagóðum útspæli til føroyingar sigur Edmund Joensen, sum heldur fyri, at samráðingarnar hava longu vart nóg so leingi.

Hann vísir á, at tað eru bretar, sum eiga útspælið. Løgmaður veit framvegis ikki, um bretar hava sett nýggjan samráðingarleiðara fyri David Anderson, sum er farin í nýtt starv.

Hann sigur annars, at tað eru gleðilig boð vit fáa frá oljufeløgunum Amerada Hess og AMG-samtakinum (Mobil, Statoil og Enterprise, blaðm.), sum nú siga, at góðir møguleikar eru fyri at finna olju á økjum við Føroyar, sum liggja uttan fyri umstriddu økini við markið.

-Stóri áhugin hjá oljufeløgum fyri føroysku undirgrundini peikar á, at meginparturin av føroyskum øki er áhugaverdur. At olja møguliga finst uttan fyri tey umstriddu økini (hetta eru øki, sum bretar gera krav uppá, blaðm.) setur okkum í eina heilt aðra støðu mótvegis oljufeløgunum, tí nú kunnu vit fara undir leiting, uttan at verða stórvegis nervað av marknaðsemjuni sigur Edmund Joensen.

Løgmaður vísir eisini á, at henda heilt nýggja støða ger, at trýstið fyri at fáa markið uppá pláss, er ikki so stórt sum áður.

Best um ongar kanningar settar í verk

Annars er Edmund Joensen framvegis av tí sannføring, at vit høvdu fyri langari tíð síðani fingið markið uppá pláss, um vit høvdu lagt alla orku í at fáa marknaspurningin loystan, áðrenn vit fóru at skjóta seismikk við Føroyar.

-At hesar kanningar hava víst, at tað nettup eru tey umstriddu økini, har bestu møguleikar eru fyri at finna olju og gass, hevur gjørt tað eyka trupult at fáa markið upp á pláss. Høvdu hesar kanningar ikki verið gjørdar, so hevði markið eftir míni metan fyri langari tíð síðani verið ásett.

Edmund Joensen vísir á, at fyri oljufeløgini kann tað gera tað sama, hvør eigur økið, bara tey sleppa at reka sítt virksemi. Tey hava tí eisini gjørt nógvar kanningar uttan at hyggja til, hvør eigur økini.

Hevði verið sagt, at einki skal gerast á føroyskum øki fyrr enn markið er komið uppá pláss, so hevði verið eitt ógvuligt trýst frá oljufeløgunum á bretsku stjórnina fyri at fáa eitt mark, soleiðis at tey kundu halda fram við sínum virksemi.

Hóast hann er fegin um seinastu upplýsingarnar frá oljufeløgunum, og sum nú seta okkum í eina betri støðu mótvegis oljufeløgunum, so stendur løgmaður sum sagt fast við, at tað besta fyri okkum hevði verið at bíðað við øllum kanningum til ein loysn var funnin á marknatrætuni.

Gera nú mátingar í boriholinum:

Komnir á mál í Lopra

Hóast hetta ikki verður váttað ella avsannað - alt verður jú hildið loyniligt í Lopra - so má metast, at teir nú eru komnir niður á 3500 metrar í boriholinum í Lopra. Helst eru teir eisini komnir gjøgnum basaltið. Um onnur basaltløg eru longur niðri skulu mátingar í holinum nú gera av. Nógv bendir á, at mátingarnar komandi dagarnar, kunnu komandi við teimum mest áhugaverdu upplýsingunum nakrantíð um føroysku undirgrundina

JAN MULLER

Tað hevur gingið sum fótur í hosu við boringini í Lopra hesar seinastu vikurnar. Aftana at hava møtt einum trupulleiki fyri og øðrum eftir tann umleið 1400 metrar teinin niður gjøgnum føroysku undirgrundina hevur tað gingið stilisliga og róliga niður eftir hesar seinastu hundrað metrarnar móti málinum, 3500 metrar niðri.

Arne Rosenkrands Larsen frá Dopas sigur, at tað nú nærkast endanum á arbeiðinum. Sunnudagin komu teir á mál og steðgaðu boringini. Í hvussu er fyribils. Sosialurin skilur, hóast vit ikki fáa tað hvørki váttað ella avsannað - hetta hevur jú verið luturin hjá fjølmiðlunum hesa annars spennandi tíð - at teir eru komnir niður á 3500 metrar.

Nú verður so alt riggað til at fara undir tær ikki minni áhugaverdu og spennandi mátingarnar niðri í holinum. Nettup hesar mátingarnar hava verið høvuðsgularótin í øllum projektinum, sum er at gera seismiskar og aðrar mátingar niðri undir tjúkku basaltfláunum. Men tá vit spyrja Dopas, um ikki hesar mátingar verða gjørdar undir basaltinum, fáa vit sjálvandi einki svar, tí ein partur av loyniðóminum, tað, ið oljufeløgini gjalda fyri, er nettup ikki at siga øðrum frá, um komið er gjøgnum basalt ella ikki.

Kortini er komið fram, at borurin er komin gjøgnum basalt. Ein spurningur er so um tað kanska eru fleiri basaltløg, áðrenn ein kemur niður til grundfjallið. Hvussu langt niðri grundfjallið er, er so eisini ein áhugaverdur spurningur, og júst tað, at ein ikki hevur fingið nakað samband við grundfjallið enn, er ikki bert ein staðfesting, men ein týðandi upplýsing og avgerandi fyritreyt fyri at olja og gass kann vera undir basaltinum.

Tað er stóra fyritøkan Schlumberger, sum stendur fyri mátingunum í holinum. Gjørdar verða kanningar við ljóðbylgjum, sokallaðar VSP, Vertical Seismic Profile. Hetta eru somu kanningar, sum vórðu gjørdar í holinum, tá borað var í 1981. Tær mátingarnar vístu nettup, at okkurt broyttist longur niðri.

Nú verður so settur upp ein stórur vibratorur í Lopra, sum skal senda ljóðbylgjur niður gjøgnum undirgrundina.

Soleiðis sum Sosialurin skilur tað á fakfólki, so eru mátingarnar komandi dagarnar ógvuliga spennandi og verða uttan iva nakrar av teimum mest áhugaverdu, sum nakrantíð eru gjørdar í føroysku undirgrundini. Er tað so, at borurin er komin niður gjøgnum basalt, so verður hetta fyrstu ferð nakrantíð, at nakar hevur kunnað gjørt seismiskar mátingar undir basaltinum við Føroyar. Hetta hevur annars nettup verið høvuðsfordingin hígartil fyri at síggja, hvat er undir basaltinum.

Arne Rosenkrands Larsen sigur, at teir hava fingið tað burtur úr, sum ætlanin var. Hann leggur afturat, at teir í vikuni fara at gera av, um teir møguliga skulu bora nakað longur. Til tess verður so neyðugt við fleiri pengum. Hetta er so upp til oljufeløgini.

Hann vísir annars á, at teir hava longu fingið nógvar áhugaverdar upplýsingar bæði av tekniskum og jarðfrøðiligum slag.

Eftir tí sum Sosialurin skilur, so verður møguliga talan um at bora niður á 3700 ella 3800 metrar. Ætlanin er annars at rudda plássið nakað fyri hálvan november. Boripallurin skal til Esbjerg, har hann skal vera royndarboripallur hjá donum og norðmonnum.

Skrivstovunæmingur

Á Dómaraskrivstovuni er eitt læurupláss leyst at søkja til setan 1. desember 1996.

Umsøkjarar mugu hava staðið fráfaringarroynd fólkaskúlans og harumframt handilsmedhjálparaprógv í skrivstovugreinini ella hava lokið FHS-prógv.

Næmingurin verður settur eftir felagssáttmála frá 19.05.95 millum »Statsansattes kartel og Finansministeriet« og sáttmála millum HK/STAT og Finansministeriet.

Lærutíðin er tvey ár. Arbeiðstíðin 38 tímar um vikuna. Byrjunarlønin er 9.567,50 kr. fyrsta árið og 10.112 kr. seinna árið.

Hondskrivað umsókn, prógv og møgulig viðmæli verða at senda Dómaraskrivstovuni, postsmoga 28, 110 Tórshavn, í seinasta lagi 1. november 1996.

Sorinskrivarin (dómarin) í Føroyum,

hin 9. oktober 1996

Joen H. Andreassen